

UNA PROVA PER A TRES FRACCIONS¹

Lev Trotski

26 de gener de 1933

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: “Una prueba para tres fracciones”, en, *Escritos*, Tomo IV, volumen 1, Editorial Pluma, Bogotá, 1976, pp. 124-129.

Al consell de redacció de *Die Sozialistische Arbeiter Zeitung*

Estimats camarades:

En les edicions de l'11 i 12 de gener del seu periòdic s'hi ha publicat una crítica al meu fullet *L'economia soviètica en perill*. Tenint en compte la immensa importància d'aquest tema, respecte del qual tot obrer revolucionari ha de formar-se una opinió clara en algun moment, voldria aprofitar l'oportunitat d'aquesta lletra per a aclarir als seus lectors certs aspectes del problema que, al meu parer foren interpretats erròniament.

1.- L'article repeteix diverses vegades que vostès “no concorden amb tot” i “de cap manera concorden amb totes” les concepcions de Trotski referides a l'economia soviètica. Era d'esperar que existiren diferències entre nosaltres, sobretot perquè pertanyem a distintes organitzacions. No obstant, he de dir que lamente que en cap cas, excepte el mencionat més baix, vostès diguen amb *quines* concepcions no concorden. Recordem com Marx, Engels i Lenin condemnaven i repudiaven l'actitud evasiva enfront dels problemes importants, actitud que generalment s'expressa en la frase buida “no concorden amb tot”. El que tot obrer revolucionari ha d'exigir de la seua organització i periòdic és una actitud clara i definida sobre el problema de la construcció socialista en l'URSS.

2.- L'article intenta diferenciar-se clarament de les meues concepcions en un sol punt “Creiem [diu] que la posició de Trotski és un tant unilateral quan afirma que la principal responsabilitat per la situació recau sobre la burocràcia” (!)... Més a baix es diu que la culpa no és atribuïda principalment a la burocràcia sinó al fet que els objectius fixats per a l'economia són massa grans, que falten les forces idònies necessàries per a aconseguir-los. Però qui, si no la burocràcia, ha fixat aqueixos objectius exagerats? I qui, si no l'Oposició d'Esquerra ha advertit per endavant que els objectius eren exagerats? Per tant, és precisament el seu article el que “atribueix” tota la culpa a la burocràcia.

¹ “Una prova per a tres fraccions”, *The Militant*, 3 de març de 1933.

La crítica al meu fullet també és errònia per una raó més profunda. Només aquell que creu en la possibilitat del desenvolupament planificat d'una societat socialista en el marc de les fronteres nacionals pot fer recaure la responsabilitat per totes les dificultats i errors sobre la fracció dominant. Però aqueixa no és la meua posició. Les principals dificultats que pateix l'URSS sorgeixen del seu endarreriment econòmic i cultural que obliga a l'estat soviètic a ocupar-se en moltes de les tasques que el capitalisme ja resolgué en els països més avançats, i de l'aïllament de l'estat obrer en l'època en què la divisió del treball entre els estats de tot el món s'ha convertit en la premissa fonamental per al desenvolupament de les forces productives nacionals.

3.- La burocràcia soviètica no és responsable a causa de les dificultats objectives, sinó per no comprendre'n la naturalesa, a causa de la seua incapacitat de preveure la dialèctica del seu desenvolupament i dels continus *errors de direcció* que d'aquí sorgeixen. Naturalment, lluny estem d'atribuir aquesta "incomprensió" i "incapacitat" a les qualitats personals dels dirigents. El problema està en el pensament, en la tendència política de les fraccions que sorgiren del vell bolxevisme. Observem la mateixa i idèntica metodologia en la direcció econòmica de Stalin i en la direcció política de Thaelmann. No es pot combatre amb èxit els zig-zags de Thaelmann sí hom no comprèn que el problema no consisteix en Thaelmann mateix sinó en la naturalesa del centrisme burocràtic.

4.- En una altra part de l'article es recorda que l'Oposició d'Esquerra, sobretot i principalment Rakovski, advertiren des del començament contra el perill dels ritmes de construcció superaccelerats. Però immediatament agreguen que Bukharin, Rikov i Tomski suposadament feren les mateixes advertències. L'article es refereix en dues oportunitats a la perspiciàcia d'aquests sense dir una sola paraula sobre els antagonismes irreconciliables que separen l'Oposició d'Esquerra de la de Dreta. Considere necessari aclarir aquesta qüestió ja que la fracció stalinista fa tot allò que pot per encobrir o negar els profunds antagonismes que existeixen entre les ales oportunista i marxista del bolxevisme.

Des de 1922 l'Oposició d'Esquerra, més precisament la seua futura direcció, realitzava una campanya per un pla quinquennal l'eix del qual fos la industrialització del camp. Ja en aqueixos anys demostrarem que el ritme de desenvolupament de la indústria nacionalitzada podria, en els anys següents, superar en "dues, tres o més vegades" el ritme de creixement del capitalisme rus (sis per cent anual). Els nostres adversaris criticaren aquest pla de fantasia industrial. Si en quelcom es diferenciaren Bukharin, Tomski i Rikov de Stalin i Molòtov, només fou en què els primers combateren el nostre pla de "superindustrialització" inclús més resoludament. Les bases teòriques de la lluita contra el "trotskisme" són obra quasi exclusiva de Bukharin. Les seues

crítiques al “trotskisme” serviren després de programa per a l’Oposició de Dreta.

Durant anys, Bukharin fou, segons les seues pròpies paraules, el campió de la industrialització “a pas de tortuga”. Continuà exercint aqueix paper quan l’Oposició d’Esquerra exigí que s’engegués un pla quinquennal i s’accelerés el ritme d’industrialització (1923-1928); també durant els anys del zig-zag ultraesquerrà dels stalinistes, en el moment en què l’Oposició d’Esquerra llençava les seues advertències contra la transformació del pla quinquennal en un pla quadriennal, i, sobretot, contra la col·lectivització aventurera (1930-1932). Bukharin no efectuà una avaluació dialèctica de l’economia soviètica en el seu desenvolupament contradictori, tingué des del començament una actitud oportunista: minimalisme econòmic.

5.- Hi ha un fet que demostra fins a quin punt l’article equivoca el blanc en igualar les crítiques de Bukharin amb les de Rakovski: el mateix dia que el periòdic de vostès subratllà la suposada perspicàcia de Bukharin en el passat, el mateix Bukharin es retractà categòricament i total de totes les seues velles crítiques i pronòstics; en el plenari del Comitè Central (*Pravda*, 14 de gener de 1933) els qualificà de totalment falsos. En canvi Rakovski no es retractà de res en el plenari, no perquè se’l mantinga exiliat en Barnaul sinó perquè no té res de què retractar-se.

6.- Immediatament després de l’aparició del meu fullet *L’economia soviètica en perill* es produí un canvi en la política econòmica soviètica que il·lumina el problema que ens ocupa i, al mateix temps, constitueix una prova concloent per als pronòstics de les diverses fraccions. La història del viratge es pot expressar en dues paraules.

La Dissetena Conferència del Partit Comunista de la Unió Soviètica, reunida al gener de 1932, aprovà les línies generals del Segon Pla Quinquennal. Es fixà un ritme de creixement industrial d’aproximadament un vint-i-cinc per cent. Stalin declarà davant la conferència que aqueix era el límit mínim, i que en la realització del pla tal percentatge podia i havia d’eleva-se.

L’Oposició d’Esquerra caracteritzà aquesta perspectiva d’aventurerisme burocràtic. Però, naturalment, se l’acusà d’obrar a favor de la contrarevolució, de la intervenció del Japó i de la restauració del capitalisme, si no del feudalisme.

Ha passat exactament un any. Al darrer plenari del Comitè Central s’ha presentat una nova proposta per al Segon Pla Quinquennal. Ni una paraula sobre el ritme mínim aprovat l’any anterior. Ningú s’ha presentar per a recordar-ho. Aquesta vegada Stalin ha proposat un increment del tretze per cent anual.

Açò de cap manera ens porta a la conclusió que Stalin té la intenció de cridar a la intervenció japonesa ni de restaurar el capitalisme. Sí ens porta, en canvi, a la conclusió que la burocràcia no ha arribat a aquesta disminució del ritme gràcies a la previsió marxista, sinó tardanament, després que les desastroses conseqüències del seu propi aventurerisme econòmic la colpejaren en el cap. Aqueixa és exactament la nostra acusació i aqueixa és la raó per la qual no creiem que el nou zig-zag d'emergència siga una garantia per al futur.

Les diferències entre les tres concepcions (dretana, centrista i marxista) són més flagrants inclús en el camp de l'agricultura. Però aqueix és un tema massa complex com per a tractar-lo, encara que siga de passada, en una lletra a la redacció. En el curs de les pròximes setmanes espere editar un nou fullet sobre les perspectives de l'economia soviètica.